

Iltaisin

äiti, minä ja Sofia makoilimme vuoronperään kylpyammeessa ja juoksutimme mielin määrin lämmintä vettä. Kylvyn jälkeen tuijotimme väritelkkarista Karjatile High Chapparralia, Merilinjaa ja Perhe on pahinta, paitsi Sofia, joka nukahti äidin ja minun väliin. Päivät me istuimme entisillä paikoillamme: äiti pankissa, minä Tipulassa ja Sofia lastentarhan pihalla ison punaisen paloauton ohjaamossa.

Yhtenä kauniina päivänä äiti alkoi laahustaa. Se oli minun syytäni. Koska toivoin äidiltä siivet pois. Se oli viimeinen kaunis päivä.

Aina joskus tuuli tempaisi alaoven auki ja sujahatti rappuun, paukutti ja käpälöi ovia. Olisipa nyt ollut joku aikuinen ihan tavallisella asialla, pyytänyt lainaksi sokeria tai vehnä jauhoja, tai kananmunia niin kuin Repa kerran, että olo vähän kohenisi. Setä se ei ollut. Setä soitti kelloa tai kun nappula jumitti, huhuili äitiä postiluukun kautta.

Hemmetti että osasi olla sitkeä koputtaja. Oli pakko nousta. Kun Sofia leikki, hän oli sokea ja kuuro. Sitä paitsi häntä oli ankarasti kielletty avaamasta ovea. Nyt hän touhusi jotain eteisessä, kuulin miten kenkähyllyn metalliset pinnat kimmahtelivat.

Sofia hääräsi kenkien kanssa. Miten hän jaksoi, edelleen.

– Minä paritan näitä, hän ilmoitti kysymättä.

Se oli siskon lempileikki. Hän järjesteli kenkiä telineelle hassuiksi pareiksi ja toivoi, että me emme huomaisi. Että meillä olisi kiire ja lähtisimme jalat hassuina. Kerran sujahti kumisaapas yhteen ja talvikenkä toiseen jalkaan. Sisko pettyi, kun vein vain roskaa.

– Ihmisten ilmoille siitä, hän matki äitiä, mutta minä vain hymähdin.

Tämän päivän parit olivat korkokenkä ja sandaali, kumisaapas ja lenkkitosu sekä aamutosu ja varvassandaali. Miten tarkasti huomasin sen kaiken. Ihan kuin olisin varta vasten noussut sängystä ihmettelemään sitä eriparisuutta.

Vilutti, ja vetäisin eteisen naulakosta äidin keltaisen villatakin. Se oli ollut äidillä aina.

– Tämä on vanha kuin taivas, äiti sanoi ja silitti villatakin nypyläistä pintaa. – Kashmiria. Minulla oli se jo silloin kun...

Sen äiti osasi, lopettaa keskeltä, jättää epäselväksi.

Paijasin poskeani takin pesuissa vanunutta ihoa vasten. Tuli mieleen joulu ja Leena, joka syntyi villatakin uumenista kuin Jeesus-tyttö.

– Paperi loppui kesken, äiti sanoi ja hymyili silmät sinisinä.

Paketista viis, nukke oli ihana. Muista leluista en enää piitannut, mutta nukke ei ollut lelu vaan Leena. Se istua napotti yhä sänkyäni jalkopäässä.

Ovisilmän edessä seisoj joku, mutta niin lähellä että näkyi vain mustaa. Sitten se joku otti askeleen taakse-

päin. Nyt näin. Ihmeellinen ovisilmä, joka sieppasi kokonaisen ihmisen ja muutti hänet kuperaksi lilliputiksi. Sitten lähestyi käsi, tumma hansikas kahmaisi rapusta valon. Väänsin lukkoa, kieli kilahti kolosta toiseen. Raotin ovea, tasanteen harmaat linoleumilaatat erottuivat hämärässä. Nahkaiset nyörikengät seisoivat huolimattomasti toinen laatan sisällä, toinen kahden laatan rajalla. Ei saa astua reunoille.

Se oli laiha ja sillä oli isot kädet. Päällä pitkä tumma hame, takki ja hattu. Toisessa kädessä hassu laukku, kuin kursittu matto, ja toisessa kädessä sateenvarjo, jonka päästä juoksi pisaroita.

Tietysti sateenvarjo. Miten muuten hän olisi meille lentänyt.

Kengät narahtivat irti laatoista. Niiden kärjet sojottivat minua kohti kuin keihäät. Sitten jyrähti, ja valot sammuiivat. Taivas pimeni. Ensin tuli vettä, sitten lunta ja lopuksi rakeita. Kiedoin äidin villatakin tiukemmin ympärilleni. Ikkunalaudat valittivat kun rakeet rumputtivat niitä. Tuuletusikkunoista tunki kylmää. Päättä poltti, varpaita paleli. Kuume järjesteli ajatuksiani erikoisiksi pareiksi kuin sisko kenkiä. Talvi kesän keskellä, yhdessä jalassa huopikas, toisessa lipokas. Luuvalo sykki minussa, valaisi koko huoneen.

Nainen istahti Sofian pikku jakkaralle ja veti kengät jalasta. Mietin kuumeisesti minkä kanssa varsikengän parittaisin, ehkä varvassandaalin. Oliko se tarpeeksi hassua?

Nainen nousi ja riisui hattunsa, takkinsa ja hansikkaansa, asetti valuvan sateenvarjon nurkkaan. Pisarat

laskivat liukua kankaan laskoksissa ja päätyivät lammi-
koksi lattialle.

Täytyi sulkea ovi. Käsi kahvalla ihmettelin ovisilmää
ihan kuin sisko muuttopäivänä, näkee ulos mutta ei si-
sään.

Nainen seiso i kuin sotilas meidän pieneksi jäänei-
den ja matoksi paukutettujen vaatteiden päällä.

Valot syttyivät, keittiössä jääkaappi hurahdi käyntiin.

– Lastenhoitaja, minä sanoin. – Apulainen. Tietysti.
Minähän ilmoitin lehdessä, että meillä on paikka auki.

– Ai niin kuin Maija Poppanen? Sofian silmät levisi-
vät. – Tuliko hän itätuulesta?

Sisko näytti odottavalta. Mietin ankarasti. Ilmoitus
plus nainen oli yhtä kuin lastenhoitaja.

– Ei kun kunnan kotipalvelusta, minä selitin, kaiken
keskellä äiti oli muistanut hoitaa asian. – Haittaako jos
hän ei ole tuulesta temmattu?

Sofia kiehnäsi pettyneenä seinää vasten:

– Mutta voidaanko me leikkiä että se on Poppanen?
Ihan sama, minä ajattelin. Sen kun leikit.

Esittelin meidät. Jaaha, nainen sanoi. Voitte kutsua
minua Naiseksi, nainen ilmoitti.

Pyysin Naisen keittiöön. Hän nosti keltaruskealla
kankaalla päällystetylle laverisohvalle laukkunsa, ava-
si sen ja kaivaa vatvoi käsi syvällä laukun uumenissa.
Hän onki laukusta tummakukkaisen esiliinan. En tien-
nyt, että noin tummia edes oli. Nainen sitaisi esiliinan
vyötäisilleen ja alkoi keittää. Halusin kysyä jääkö hän
yöksi, mutta hän oli jo samalla tavalla läsnä ja poissa
kuin äiti.